

LA HUMLA SUSE
ÅRSRAPPORT
2025

La Humla Suse
Christian Krohgs gate 15
0186 Oslo
post@lahumlasuse.no
www.lahumlasuse.no
Org.nr.: 912 047 652
Utgiver: La Humla Suse 2026

Foto på forside:
Mikaela Embla Olsen
Foto på bakside:
Sigrid Bakken Døsvik
Tekst og utforming:
Vibeke Vatne, Sigrid
Bakken Døsvik og
Sondre Brekkhus

Hilsen fra styreleder

Kjære alle pollinatorelskere, dere som digger de seksbeinte, som flyr og summer gjennom året som går.

For et år vi har hatt!

Jeg er så imponert over alt vi har fått til. Og jeg må nesten starte med det beste! I år vant vi Oslo Miljøpris 2025 – Årets frivillige organisasjon! Prisen deles ut av Oslo kommune, og har siden 1998 løftet frem enkeltpersoner, organisasjoner og virksomheter som gjør en ekstraordinær innsats for miljøet i hovedstaden. At vi får denne anerkjennelsen er så stas – og det betyr spesielt mye for oss at det er Oslos egne innbyggere som har nominert oss, og at en fagjury har valgt oss som vinner.

Som styreleder kunne jeg ikke vært mer stolt! Det er mye takket være våre faste ansatte, som med sitt glød og engasjement organiserer og gjennomfører våre aktiviteter. Men vi hadde ikke vært noen som helst uten dere, våre frivillige. Det er dere som er bærebjelken i vår organisasjon, det er dere som står på stands, og formidler om våre pollinerende insekter. Denne prisen synliggjør og anerkjenner vår utrettelige innsats for å gjøre Oslo til en grønnere by og en by med borgere som engasjerer seg for ville pollinerende insekter.

I år har vi også nådd en milepæl, vi er blitt over 1500 medlemmer! Det gleder meg at La Humla Suse er et sted hvor pollinatorelskere møtes, på tvers av andre interesser. Kanskje du er en av de nye i år? Velkommen skal du være!

Vi rundet av 2025 med en gledelig nyhet: prosjektet Småkryp og Småfolk fikk bevilget midler for en ny treårsperiode! Gjennom prosjektet besøker vi barnehager og skoler hvor barn gjennom praktisk lek lærer seg om småkryp og hvordan naturen henger sammen. Med de nye midlene får vi gjort mye mer, så det er bare å glede seg til alt vi skal gjøre i 2026!

Jeg kan ikke annet enn å være stolt. Tusen takk til alle dere som står på og deltar. Enten du har stått på stands utallige ganger, eller for første gang; enten du har snakket varmt om oss til en nabo eller besøkt våre stands og støttet oss, tusen takk! Alle deres bidrag hjelper, og gjør denne flotte organisasjonen til det vi er.

Tusen takk for et summende 2025, jeg gleder meg til 2026!

Masse biehilsener fra Mikaela Embla Olsen,
styreleder i La Humla Suse

Tusen takk til alle dere som står på og deltar!

INNHALDSFORTEGNELSE

Hilsen fra styreleder	Side 3
Involverte i La Humla Suse	Side 6
Medlemmer	Side 8
Lokallag	Side 9–10
Medier og publisitet	Side 12
Publikasjoner/trykksaker/henvendelser	Side 13
Regnskap	Side 14
Finansieringskilder/Frie midler	Side 15
Drift av nettbutikk	Side 16
Oslo Miljøpris	Side 17
Næringslivssamarbeid	Side 18–19
Samarbeid	Side 21
Prosjekter	Side 22–30
Kartlegging	Side 32–33
Kurs og foredrag	Side 34
Diverse andre aktiviteter	Side 35
Politisk påvirkningsarbeid	Side 36
Til slutt	Side 37

INVOLVERTE I LA HUMLA SUSE

Styret

Styret frem til april 2025

Styreleder: Mikaela Embla Olsen

Styremedlemmer: Julie Scheen, David Nguyen, Brage Størkersen, Mari Steinert, Ida Moe, Andreas Tjernshaugen, Helene Kristine Hertwig og Eirin Bruholt.

Styret fra april 2025

Styreleder: Mikaela Embla Olsen

Styremedlemmer: Brage Størkersen, Mari Steinert, Eirin Bruholt, Ida Moe, Helene Kristine Hertwig, Malene Langvik-Hansen og Andreas Tjernshaugen.

Jurgen Wegter ble valgt inn i styret av årsmøtet, men trakk seg fra sitt verv etter første styremøte.

Lokallag

La Humla Suse Trøndelag

Lokallagsleder: Torleif Iversen

Kontaktinfo: trondelag@lahumlasuse.no

La Humla Suse Bergen og omegn

Tom Danielsen

Kontaktinfo: bergen@lahumlasuse.no

Årsmøte

Styremøter og årsmøte i 2025

LHS sitt styre hadde seks styremøter i 2025, og behandlet 45 saker.

Årsmøtet ble avholdt på Røde Kors Konferansesenter, 29. april 2025.

Valgkomite 2025/2026

Valgkomiteen har bestått av Bendik Ferkingstad og Hilde Helene Rustad.

Administrasjon

Daglig leder, Frauke Heivand. 100 % stilling (i permisjon fra april 2025 til mars 2026),
Vibeke Vatne. 100 % april 2025 til mars 2026

Kommunikasjons- og prosjektrådgiver, Sondre Brekkhus. 100 % stilling.

Prosjekt- og organisasjonsrådgiver, Sigrid Bakken Døsvik 60 % stilling.

Prosjekt- og organisasjonsrådgiver, Monica Marcella Kjærstad. 50 % stilling.

Sommervikar: Emilie Risdal Danielsen.

Nettbutikkansvarlig: Kidist Berie Tareke (jobber på timer etter behov).

MEDLEMMER

La Humla Suse kan med glede melde om fortsatt medlemsvekst i 2025. Vi har hatt en økning i antall medlemmer fra 2024 på **7,6 %**, og enda flere har valgt å støtte arbeidet vårt for humlene.

Veksten er sterkere enn året før, noe som viser at engasjementet rundt saken vår fortsetter å øke. Det er både inspirerende og motiverende å se at stadig nye medlemmer finner veien til fellesskapet vårt.

Ved årsskiftet hadde La Humla Suse 1591 betalende medlemmer, fordelt på ulike medlemskategorier som vist nedenfor:

- Ordinært medlemskap: 963
- Redusert medlemskap: 442
- Barnemedlemskap: 146
- Bedriftsmedlemskap: 9
- Gavemedlemskap (ordinært): 14
- Gavemedlemskap (reduisert): 12
- Æresmedlemmer: 5

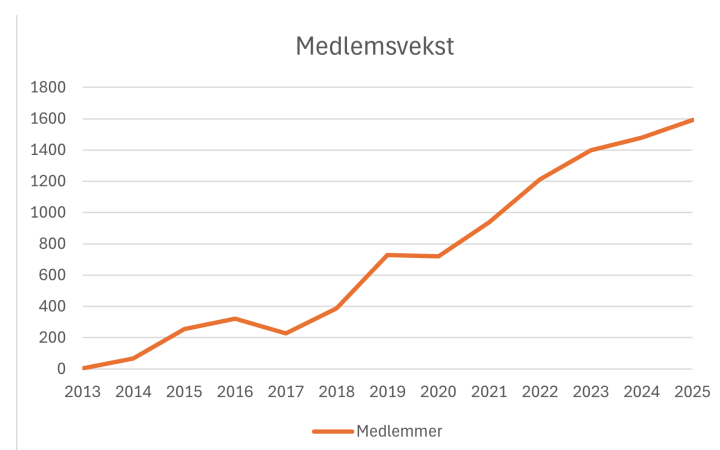
Årets
medlemstall
er 1591

Den positive medlemsutviklingen i 2025 henger sammen med målrettede rekrutteringstiltak gjennom året. Sommerens kampanje i sosiale medier ga gode resultater, og nye medlemmer som meldte seg inn mellom 1. juni og 31. juli fikk humleskilt i velkomstgave. Vi gjennomførte også en egen kampanje for barnemedlemskap i sommer, med en velkomstpakke tilpasset barn.

For å stimulere til innmelding mot slutten av året, tilbød vi i desember medlemskap som gjaldt ut inneværende år og hele 2026, inkludert vårt nye bærenett og mulighet for redusert kontingent. Sosiale medier er fortsatt vår viktigste rekrutteringskanal, særlig gjennom våre aktive profiler på Facebook og Instagram. I tillegg har lokallagene i Bergen og Trøndelag bidratt til økt synlighet gjennom arrangementer og aktiviteter som styrker medlemsgrunlaget.

Vi prioriterer å holde kontakten med medlemmene våre gjennom hele året. I 2025 sendte vi ut seks nyhetsbrev med oppdateringer om foreningens arbeid og nyttig informasjon om humler. Vår nettbutikk har også hatt spesialtilbud for medlemmer, som rabatter på skilt om våren.

La Humla Suse setter stor pris på hver og en av medlemmene våre. Det er takket være deres engasjement og støtte at vi kan fortsette å stå sterkt i arbeidet for pollinatorenes framtid. Sammen skaper vi en positiv forskjell.

LOKALLAG

Lokallagene er en viktig del av La Humla Suse sitt arbeid med å engasjere lokalsamfunn og øke bevisstheten rundt pollinatorenes betydning. I 2025 har vi hatt to aktive lokallag, ett i Trøndelag og ett i Bergen, som begge har bidratt med en rekke spennende aktiviteter og tiltak. Gjennom året har lokallagene vist stor kreativitet og initiativ, og deres innsats har vært med på å styrke arbeidet vårt både lokalt og nasjonalt.

Her følger en oversikt over aktivitetene som har blitt gjennomført i løpet av året.

La Humla Suse Bergen og omegn

Oversikten nedenfor gir en samlet fremstilling av aktivitetene til Bergen lokallag gjennom sesongen. Medlemmene har vært aktivt involvert i en rekke arrangementer, blant annet pollinatortellinger, stands og humlevandringer, til tross for varierende værforhold. Aktivitetene har samlet sett bidratt til å øke kunnskapen om pollinatorenes rolle og betydning i økosystemet.

April

26. april Familiedag på Oasen senter

En hyggelig og vellykket dag, selv om det ikke ble gjennomført humlevandring. Det var utfordrende å finne humler på den store asfaltplassen, men standen vår fikk godt besøk. Mange ønsket informasjon om humler, og salget av humleplakater gikk bra.

Mai

25. mai Arboretets dag

Arrangementet ble preget av regn hele dagen, noe som påvirket oppmøtet. Likevel tok flere turen innom standen. Aktiviteter med bilder og tilhørende oppgaver slo godt an, spesielt blant barna, men også hos voksne.

Juni

14. juni «Den fantastiske naturen» på VilVite

Oppmøtet var greit, men det fine været denne dagen gjorde nok at mange valgte å være utendørs. Hovedaktiviteten var å lage ullhumler, noe som engasjerte mange barn. Oppgavekortene ble også brukt aktivt og fungerte godt i formidlingsarbeidet.

August

8. august Pollinatortelling ved Lyngheisenteret på Lygra

En innholdsrik dag med både naturopplevelser og faglig utbytte. Det ble registrert flere ulike humlearter, særlig jordhumler. Kysthumle ble dessverre ikke observert. Arrangementet ga også verdifull kunnskapsutveksling om andre pollinatorer, blant annet blomsterfluer.

September

29. september Blomstereng på Slettebakken (HVL lærerutdanning)

Arrangement med vekt på etablering og skjøtsel av blomstereng. Studenter fikk praktisk erfaring med slått og skjøtsel, og tiltaket bidrar til både kompetanseheving og økt forståelse for pollinatorvennlig arealforvaltning.

Oversikten viser at lokallaget i Bergen har hatt jevnlig aktivitet gjennom hele sesongen, med et variert utvalg av arrangementer som har engasjert og inspirert deltakere.

La Humla Suse Trøndelag

Lokallaget i Trøndelag har hatt et aktivt år med en rekke arrangementer, kurs og deltakelse på ulike natur- og miljørelaterte samlinger. Hovedvekten har vært på humlevandringer, kursvirksomhet og formidling av kunnskap om pollinatorer til både barn og voksne.

April

- Instruktørkurs (teori) for åtte nye instruktører
- Naturdag på Lian (ca. 250 deltakere)
- Planlegging, kursutsending til kommuner og årsmøtedeltakelse

Mai

- Instruktørkurs (praksis)
- Stand på Barnas store fjæredag og Dyrkefestival
- Oppstart humlevandringer (lav deltakelse)

Juni

- Flere humlevandringer og humlekurs (varierende deltakelse)
- Stand på Verdens miljødag og Artsjakten
- Fylkeskommunal støtte (inntil 30.000 kr) innvilget

Juli

- Søndagshumlevandring (18 deltakere)

August

- Flere humlevandringer (god deltakelse, mange barn)
- Den ville pollinatortellingen
- Kontakt med tre kommuner om høstaktiviteter

September

- Humlevandringer og humlekveld for Tekna (26 deltakere)
- Stand på Barnas skogdag
- Oppsummeringsmøte
- Webinar om tilskudsrapportering

Oktober

- Humlekassekurs for skoleelever (bygging av fem kasser)

November

- Prosjektrapporter levert og godkjent (midler utbetalt)
- Nye søknader sendt for 2026

Desember

- Foredrag om humledød på Naturvernforbundets julemøte
- Videre søknadsarbeid for 2026

2025 har vært et aktivt og innholdsrikt år for lokallaget, med en solid innsats for å spre kunnskap og engasjement for pollinatorers betydning i økosystemet.

Foto: Carll Goodpasture

MEDIER OG PUBLISITET

I 2025 har La Humla Suse gjennomført en målrettet satsning på mediearbeid. Vi har vært representert i en rekke saker i aviser, på nett og i radio, Synlighet i medier har bidratt til å øke bevisstheten om humlenes betydning i allmenheten og styrket vår posisjon i samfunnsdebatten. Følgende saker har blitt publisert:

- Sats på humlene! Bergensavisen – 3. mars
- Webinar for Grønn Superdag 28. april for barnehager og skoler
- Slik skaper du en insektvennlig hage, KlimaOslo.no – 9. mai
- Hvorfor ligger det døde humler under trærne? P2 Pulsen – 22. juli
- Vill pollinatortelling på Fredriksten NRK-Østfold – 27. juli
- Karriereintervju med Sondre Brekklus, Institutt for biovitenskap (UiO) – 14. oktober
- "Jakt på insekter" med Roald og Trygve Åmli
- 2 artikler for Startsidene.no om robotklippere og artsmangfold i hagen
- Pollinatorpodden sesong 1, 4 episoder:
 - Episode 1: Med Ranveig Jakobsen – om skogen.
 - Episode 2: Med Markhus Lindholm – om alt fra kule livssykluser til parasitter og hvordan vi verdsetter natur.
 - Episode 3: Med Evar Kristoffer Olaussen – om frivillighet.
 - Episode 4: Med Monica Marcella Kjærstad – om viktigheten av folkeforskning og kule insekter
- "Nytt opplegg faller i smak!" Insektopplegg på Nesodden kirke for ungdomsskoler

Vi har fortsatt arbeidet med å holde nettsiden vår oppdatert og brukervennlig for alle som ønsker å lære mer om humler og følge med på hva foreningen jobber med. På lahumlasuse.no finner man et bredt spekter av innhold om humler, læringsressurser og digitale versjoner av våre brosjyrer og aktivitetshefter. I 2025 publiserte vi 12 artikler på nyhetssiden, med mål om å engasjere alt i fra de mest dedikerte humleentusiaster til lett nysgjerrige humleinteresserte. Gjennom året har vi lagt vekt på å dele oppdateringer fra våre prosjekter og inspirerende historier som fremhever vårt arbeid.

Sosiale medier har også i 2025 vært en viktig kanal for å drive formidling og kommunisere med støttespillere. Vi har hatt jevn aktivitet på alle plattformene gjennom hele året. Følgerne våre har vært engasjerte og har generelt gitt mye respons på innlegg. Vi har nesten 23 000 følgere på Facebook og passerte også 7 500 følgere på Instagram. LinkedIn og TikTok er fortsatt plattformer vi vier lite tid til, og hvor det finnes rom for å forbedre vår tilstedeværelse betraktelig om ønskelig.

Følgere på Facebook: 22 758 stk. Følgere på LinkedIn: 220 stk.
Følgere på Instagram: 7 659 stk. Følgere på TikTok: 38 stk.

HENVENDELSER

Gjennom 2025 har vi mottatt og besvart en stor mengde henvendelser fra privatpersoner, institusjoner, organisasjoner og bedrifter med spørsmål om ville pollinerende insekter. Kontaktflatene er i hovedsak Facebook, Instagram og e-post. Vi setter stor pris på denne typen henvendelser. Spørsmålene spenner fra hvordan man kan tilrettelegge for insekter i egen hage, til mer faglige temaer som identifisering av arter og utfordringer knyttet til leveområder.

Dette arbeidet er en viktig del av vår innsats for å fremme kunnskap og bevissthet om pollinerende insekters rolle i økosystemet. Ved å gi korrekt informasjon og praktiske råd, bidrar vi til at flere tar aktive grep for å støtte humler og andre ville pollinatorer. Samtidig fungerer henvendelsene som en verdifull temperaturmåler for engasjementet i samfunnet, og de gir oss innspill til hvilke temaer som bør prioriteres i vårt videre arbeid.

PUBLIKASJONER/TRYKKSAKER

Formidling er en sentral del av arbeidet til La Humla Suse, og i 2025 har vi lagt vekt på å utvikle trykksaker som fremmer artskunnskap om ville pollinerende insekter og hvordan vi kan tilrettelegge for gode leveområder. Disse trykksakene er viktige verktøy for å styrke både læring og praktisk handling hos ulike målgrupper.

I år har La Humla Suse utgitt følgende:

Hefte om dagsommerfugler. På lik linje med våre eksisterende hefter om blomsterfluer, humler og solitære bier har vi publisert et hefte om våre dagsommerfugler. Nå gjenstår bare blomsterbesøkende biller for en «komplett» samling av hefter om pollinerende insekter.

Småkryp og smårinn – Naturlæring i nærnatur og skolehager: Et pedagogisk opplegg som gjør det gøy og enkelt for de yngste på skolen å lære om insekter og andre småkryp.

Disse trykksakene ble finansiert gjennom prosjektmidler og er tilgjengelige digitalt på www.lahumlasuse.no/publikasjoner-fra-la-humla-suse/.

REGNSKAP

La Humla Suse		
Aktivitetsregnskap		
Anskaffede midler		
	2025	2024
Medlemsinntekter	389 860	368 937
Tilskudd		
Offentlige tilskudd	2 285 832	1 241 838
Andre Tilskudd	823 075	1 050 669
Sum tilskudd	3 108 907	2 292 507
Innsamlende midler, gaver, mv		
Andre gaver	448 052	388 668
Sum innsamlende midler, gaver, mv	448 052	388 668
Opptjente inntekter fra operasjonelle aktiviteter		
Kurs og foredrag	53 426	94 043
Varesalg	780 584	1 013 500
Andre operasjonelle aktiviteter	256 952	128 648
Sum opptjente inntekter fra operasjonelle aktiviteter	1 090 962	1 236 191
Finans- og investeringsaktiviteter	38 430	16 113
Andre inntekter	379 189	332 446
Sum anskaffende midler	5 455 399	4 634 863
Forbrukte midler		
Kostnader til anskaffelse av midler		
Varesalg	791 472	895 456
Andre kostnader til anskaffelse av midler	48 332	34 369
Sum kostnader til anskaffelse av midler	839 804	929 826
Kostnader til organisasjonens formål		
Formålskostnader	3 824 886	3 245 314
Sum kostnader til organisasjonens formål	3 824 886	3 245 314
Administrasjonskostnader	510 844	380 589
Sum forbrukte midler	5 175 534	4 555 729
Aktivitetsresultat	279 865	79 134
Tillegg/reduksjon i formålskapitalen (disponering)		
Annen formålskapital	279 865	79 134
Sum endring formålskapital	279 865	79 134

FINANSIERINGSKILDER

La Humla Suse har i 2025 hatt flere finansieringskilder. Vi har mottatt økonomisk støtte fra følgende aktører til ulike prosjekter:

Miljødirektoratet
Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse
Sparebankstiftelsen DNB
Østfold fylkeskommune
Akershus fylkeskommune
Statsforvalteren i Agder
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark
Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus
Oslo kommune - Bymiljøetaten
Bess Jahres Stiftelse

FRIE MIDLER

Tilgangen til frie midler er avgjørende for La Humla Suses drift og aktivitetsnivå. Vi arbeider kontinuerlig med å sikre et jevnt tilsig av frie midler, noe som gir oss en mer robust økonomi og et bredere grunnlag for inntekter.

Hoveddelen av våre midler kommer fra tilskuddsordninger, som er uvurderlige for foreningen. Disse midlene er imidlertid øremerket spesifikke aktiviteter, og kan derfor i liten grad brukes til å dekke faste utgifter som kontorleie, regnskap, revisjon, støtte til lokallag, programvarer, medlemssystemer og lønn til administrativt ansatte. For å dekke slike nødvendige kostnader er vi avhengige av frie midler, som gir oss større fleksibilitet og mulighet til å prioritere aktiviteter etter egne mål og behov. Dette åpner også for å styrke innsatsen innen politisk påvirkning og informasjonsspredning på egne premisser.

En solid medlemsmasse er en av hjørnesteinene i vår tilgang til frie midler. Andre viktige inntektskilder inkluderer momskompensasjon, betalt foredragsvirksomhet, gaver og fastgiverordningen. Samarbeid med næringslivet har blitt en voksende del av vår strategi.

I 2025 ble La Humla Suse spesifikt nevnt over statsbudsjettet, og vi får dermed mulighet til å søke midler over tilskuddsordningen "Tiltak til naturfaglige organisasjoner". Dette er frie midler.

DRIFT AV NETTBUTIKKEN

La Humla Suse har en nettbutikk på våre nettsider (lahumlasuse.no/butikk) der vi tilbyr blant annet humlekasser, blomsterengfrø og bøker om humler. Produktene er viktige verktøy i arbeidet vårt for å støtte pollinerende insekter og gjøre det enklere for folk å bidra selv.

Nettbutikken skal både inspirere og spre kunnskap. Noen produkter legger til rette for konkrete tiltak i hager og nærmiljø, mens andre gir økt forståelse for humlenes og andre pollinatorers betydning. Slik kombinerer vi praktiske løsninger med formidling, og bidrar til større engasjement og en mer humlevennlig hverdag.

I 2025 tok vi inn følgende nye salgsvarer: bærenett av økologisk bomull med slagordet vårt "verdens viktigste summestone". Bestselgerne fra 2025 var 1) Norsk blomsterengfrø fra Nibio Landvik, 2) Humlekassen Humlebo, 3) Fettvatt – bolmateriale til humlekasse, og 4) Humleplakat.

Nettbutikkansvarlig, Kidist Berie Tareke, er ansvarlig for mottak av ordre, pakking, utsending og kundeoppfølging.

VI VANT OSLO MILJØPRIS

Foto: Joakim Rødven

La Humla Suse ble tildelt Oslo miljøpris 2025 – Årets frivillige organisasjon! Prisen deles ut av Oslo kommune, og har siden 1998 løftet frem enkeltpersoner, organisasjoner og virksomheter som gjør en ekstraordinær innsats for miljøet i hovedstaden.

Her er juryens begrunnelse:

"La Humla Suse tildeles Oslo miljøpris – Årets frivillige organisasjon for sitt utrettelige og kunnskapsbaserte arbeid med å sikre gode levekår for **Oslos små superhelter; de ville pollinatorene**. I møte med den pågående naturkrise er humler og andre pollinerende insekter avgjørende for Oslos økosystemer og naturmangfold, for innbyggernes dyrking av frukt, bær og grønnsaker, og for at vi har en grønn og levende by. Men nedbygging av bynatur og mangel på nærnatur gjør livet svært vanskelig for pollinatorene i Oslo.

La Humla Suse jobber målrettet med å øke bevisstheten om denne problemstillingen blant både innbyggere og beslutningstakere. Som de selv sier:

"Vi tror at for at noen skal ha lyst til å verne om naturen, må man være glad i den og for å bli glad i den, må man lære seg å kjenne den."

Foreningen drives av en liten, dedikert stab og et nettverk av rundt 50 frivillige. De når bredt ut i befolkningen gjennom sine mange lavterskel, inkluderende og kunnskapsbaserte aktiviteter som for eksempel de populære humlevandringene i Botanisk hage sommeren igjennom, pedagogiske opplegg som Småkryp & Småfolk for barnehager og Pollinatorskolen for skolebarn, og folkeforskningsinitiativet Den ville pollinatortellingen.

I tillegg til å formidle betydningen av pollinatorenes rolle, gir de også konkrete, gjennomførbare råd og tiltak – enten det gjelder etablering av blomsterenger, grønne tak, insekthabitater i borettslag eller skjøtsel av kulturlandskapet.

Foreningen deltar også aktivt i offentlige høringer og samarbeider effektivt med ulike forvaltningsnivåer i Oslo. Dermed spiller de en viktig rolle i å forankre naturhensyn i både politikk og praksis. Oslo trenger organisasjoner som La Humla Suse.

Ved å kombinere vitenskapelig forankret naturvern med folkelig engasjement, har de blitt en sentral og handlekraftig aktør som tydelig viser oss at arbeidet for fortsatt naturmangfold og nærnatur i Oslo hører like mye hjemme i våre bakgårder, borettslag og byparker som i politiske strategier.

Kort sagt gjør de det vanskelig å ignorere naturkrisen – og lett å engasjere seg i løsningene"

NÆRINGSGLIVSAMARBEID

I en tid preget av naturkrise er det viktig at både bedrifter og organisasjoner tar et tydelig ansvar for bærekraft. Næringslivet har en sentral rolle – ikke bare som verdiskaper, men også som pådriver for positiv utvikling gjennom ansvarlig drift, innovasjon og samfunnsengasjement.

La Humla Suse har de siste årene samarbeidet med flere virksomheter som ønsker å bidra til å ta vare på ville pollinerende insekter. Vi søker partnerskap som samsvarer med bedriftenes verdier og styrker deres bærekraftsprofil, samtidig som vi kan skape konkrete resultater gjennom formidling, kartlegging og tiltak som fremmer biologisk mangfold.

I 2025 har vi videreført flere eksisterende samarbeid og inngått nye. Nedenfor følger noen eksempler på næringslivssamarbeid gjennom året.

50 Degrees North

I 2025 fortsatte vi samarbeidet med vår viktige støttespiller, reiselivsspesialisten 50 Degrees North. Selskapet, som vektlegger opplevelsesreiser i Norden, Baltikum, Island, Færøyene og Grønland, donerer sitt overskudd til organisasjoner som fremmer naturmangfold i områdene de opererer. Også i 2025 bidro 50 Degrees North med 350.000 kroner, noe som har gjort det mulig å beholde vår biolog i 100 % stilling og styrke kapasiteten til veiledning, opplæring og konkrete tiltak.

2025 var samtidig det siste året vi mottok støtte fra 50 Degrees North, da de ruller hvilke organisasjoner de gir til på en treårig syklus. Vi er svært takknemlige for å ha mottatt støtte i tre år, som har gitt forutsigbarhet og rom for langsiktig planlegging.

Samarbeidet med 50 Degrees North fortsetter også fremover gjennom humlevandringer for deres kundebase, slik at partnerskapet fortsatt bidrar til formidling og engasjement for pollinerende insekter. Støtten deres har vært avgjørende for å bygge videre på tidligere suksesser og utvikle arbeidet vårt for biologisk mangfold på en bærekraftig måte.

Boligbyggelaget Usbl

Usbl er blant Norges største boligbyggelag og har sitt nedslagsfelt på Østlandet. I samarbeid med La Humla Suse har de tatt initiativ til å gjøre borettslagene og sameiene sine mer attraktive for humler. Samarbeidet har resultert i konseptet Summende nabolag, en ferdig tilrettelagt løsning som borettslag har kunnet søke om penger til gjennom Usbl sitt bomiljøfond.

Gjennom denne pakken får borettslagene besøk av representanter fra La Humla Suse som sår blomstereng, planter bærbusker og urter. Vi setter også opp fem ulike skilt med QR-kode med lydspor beboere og besøkende kan lytte til med masse informasjon. Borettslagene mottar også en skreddersydd veileder med forslag til tiltak og detaljerte blomsterlister, slik at de enkelt kan komme i gang med å gjøre uteområdene sine mer tiltrekkelige for pollinatorer. I tillegg inkluderer pakken to humlekasser som plasseres strategisk rundt på området for å gi humlene trygge bosteder.

I 2025 leverte vi "Summende nabolag"-pakken til syv borettslag med veldig positive og hyggelige tilbakemeldinger. Det er to frister i året for når borettslag kan kjøpe pakken; mai og september. Ved september-fristen har vi nå seks påmeldte borettslag til 2026-sesongen.

Joh. Johannson kaffe AS

En annen samarbeidspartner La Humla Suse har hatt med seg over flere år nå er Joh. Johannson Kaffe AS

På Vestby har Joh. Johannson bygget Norges mest miljøvennlige kaffebrenneri. Uteområdene deres inkluderer en skråning der de ønsker å fremme naturlig, stedegen vegetasjon. Selv om frøbanken i området inneholder mange villblomster, er det også en utfordring med fremmede arter som kanadagullris og lupiner. De siste årene har La Humla Suse derfor besøkt området flere ganger hver sesong for å fjerne disse uønskede vekstene, som kan fortrenge stedegen flora. Etter fjerning av fremmedartene er det flott å se hvordan arter som rødkløver, fuglevikke og andre villblomster igjen får muligheten til å blomstre.

I tillegg har vi plassert ut flere humlekasser på området. I år har disse kassene vært bebodd av både åkerhumle, mus og veps. I løpet av 2025 sesongen har vi drevet vedlikehold på området og gjort humlekassene klar for vårsesongen.

For interesserte kan det leses mer om samarbeidet her:
www.johjohannsonkaffe.no/humla-den-viktige-pollinatoren-i-norge/

Foto: Mikaela Embla Olsen

SAMARBEID

La Humla Suse er opptatt av å bygge nettverk og involvere samarbeidspartnere i aktiviteter og prosjekter der det er naturlig. Dette er fordi vi ønsker å spre vår erfaring og kompetanse om humler, andre ville pollinatorer og tilgrensende tema til nettverket vårt, men også fordi andre sitter på kompetanse som vi mangler eller har mindre av.

Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO)

Økologisk Norge

Sabima

Naturvernforbundet

Ås Studentomologer

Grønt Flagg

Naturhistorisk museum Oslo

Kongsvinger kommune

Akershus fylkeskommune

Eidsvoll Verk

Frivillighet Norge

Naturen som læringsarena

Den Norske Turistforening (DNT)

Tiny Workers

Ung Botaniker Oslo

Miljødirektoratet

Naturnettverket Indre Østfold

Ung Entomolog

Lyngheiseretret på Lygra

Naturvernforbundet Hordaland / Artsklubben
Bergen

Grønne Små kurs

NOHA/Langøya

Lier Kommune

Fredriksten festning (Halden)

Barnas Turlag Indre Østfold

NTNU

Botanisk Hage i Bergen / Lysegården

Besøkssenter våtmark, Oslo

Norsk institutt for naturforskning (NINA)

Artsdatabanken

Vil Vite, Bergen

Anno Museum

Norsk Botanisk Forening (NBF)

Linderud gård (Oslo)

BaneNor Eiendom

PROSJEKTER

For å sikre en livskraftig framtid for Norges ville pollinatorer, må vi kombinere kunnskap, engasjement og praktiske tiltak. Gjennom våre prosjekter legger vi grunnlaget for dette arbeidet. De gir oss muligheten til å forske, formidle, inspirere og mobilisere – enten det handler om å kartlegge truede arter, skape gode leveområder eller gjøre flere bevisste på pollinatorenes viktige rolle.

Prosjektene våre er bærebjelken i mye av det som skjer i foreningen. De gir struktur og retning til innsatsen vår, samtidig som de lar oss jobbe målrettet mot vårt formål: å sikre bedre levekår for humler og andre ville pollinatorer. Gjennom folkeforskning, formidlingsarbeid og samarbeid med skoler, barnehager og lokalsamfunn skaper vi konkrete resultater og sprer kunnskap til stadig flere.

I denne delen av årsrapporten presenterer vi noen av våre viktigste prosjekter fra 2025 – initiativer som har bidratt til mer kunnskap, flere blomsterrike områder og et sterkere engasjement for de ville bestøverne våre.

DEN VILLE POLLINATORTELLINGEN

Den Ville Pollinatortellingen (DVPT) er et lavterskel folkeforskningsprosjekt med mål om å øke engasjementet for insekter gjennom artslære og registreringer. Prosjektet inkluderer insektgruppene bier, blomsterfluer, sommerfugler og biller. Prosjektet henvender seg til borgere over 13 år (aldersgrense for å opprette bruker i Artsobservasjoner), men har også familievennlige arrangementer og en spinoff i samarbeid med Grønt Flagg kalt «ut å telle insekter».

Folkeforskning har potensialet for å spille en avgjørende rolle i overvåkingen av pollinerende insekter, og Den Ville Pollinatortellingen viser hvordan engasjement fra enkeltpersoner kan bidra til verdifull kunnskap om artsmangfold og bestandsutvikling. Gjennom å senke terskelen for deltakelse i insekttellinger skaper DVPT bevissthet og forståelse for betydningen av biologisk mangfold. Samtidig gir prosjektet forskere og forvaltere et viktig kunnskapsgrunnlag for å iverksette tiltak som kan beskytte pollinatorene og deres leveområder. Vi samarbeider med utdanningsinstitusjoner som NMBU, UiB og NTNU, i tillegg til at vi har arrangementer i flere universitetshager og institusjoner med verdifulle grøntområder for pollinerende insekter.

Prosjektet har hatt bred regional forankring, med lokale prosjektledere og en aktiv digital tilstedeværelse gjennom nettsiden denvillepollinatortellingen.no og en Facebook-gruppe med ca. 700 medlemmer. Totalt er det registrert 2563 virvelløse dyr, fordelt på 459 arter, inkludert 28 rødlistearter i kategoriene kritisk truet, sterkt truet og sårbar, og 20 andre særlig interessante funn, deriblant nye arter for flere fylker.

Antall tellinger 2025: 20

Antall deltakere totalt: ca. 270 personer (tall fra Sunnfjord Museum mangler)

Stand, foredrag og lignende: ca. 120 personer

Totalt antall personer som har deltatt på fysisk formidling: ca. 400

Data om vanlige arter gir et viktig grunnlag for å overvåke utvikling i bestander over tid og kan gi innsikt i hvordan endringer i miljø og klima påvirker selv de mest utbredte artene.

INFORMASJONSBOKS

Prosjektleder: Monica
Marcella Kjærstad

Finansieringskilde:
Miljødirektoratet

POLLINATORSKOLEN / LET'S CREATE A BUZZ

I 2024 lanserte vi læringsplattformen Pollinatorskolen.no i samarbeid med Pollinera Sverige. Prosjektet gikk inn i 2025, hvor vi har fortsatt arbeidet med vedlikehold, videreutvikling og spredning av ressursen.

Vi har fått svært gode tilbakemeldinger fra skoler som har tatt plattformen i bruk, og opplever stor interesse for undervisningsopplegget. Vi oppfordrer våre medlemmer til å spre ordet om Pollinatorskolen til lærere og pedagoger i sitt nettverk.

Arbeidet videreføres nå gjennom prosjektet PolliNation: Environmental Education Without Borders, som bygger videre på erfaringene og ressursene fra Pollinatorskolen og løfter satsingen inn i en større internasjonal ramme.

INFORMASJONSBOKS

Prosjektleder:
Sondre Brekkhus
Finansieringskilde:
Erasmus +

SMÅKRYP OG SMÅFOLK

I 2025 hadde prosjektet *Småkryp og småfolk* sitt tredje prosjektår. I tillegg til det etablerte arbeidet med barnehager fra tidligere år, har vi dette året inkludert barneskoleklasser gjennom målrettede skolebesøk og nye pedagogiske verktøy. Prosjektet har fortsatt med å skape gode opplevelser for barn om naturens minste helter, med vekt på mestring, dyrking og dypdykk i småkrypene verden.

Gjennom året har vi besøkt 10 skoler og 10 barnehager i Oslo og omkringliggende kommuner, der 4–5-åringer og 3.–4.-klassinger har etablert humlehager og nytteplanter, etterfulgt av spennende insektsafarier i barnas egen nærmatur. Ett av årets største løft har vært utviklingen av et nytt læringshefte for barneskole, kalt "Småkryp og småtrinn", produsert i samarbeid med fagpersonene Synnøve Borge, Marthe Andersen, Nina Marie Andersen i Fabel Illustrasjon, Randi Borge og fotograf Geir Dokken. Heftet er sendt ut til over 200 lærere over hele landet og er supplert med nye digitale ressurser som ligger tilgjengelig på La Humla Suses nettsider. Den viktige erfaringsutveksling med Økologisk Norge og Naturen som Læringsarena er videreført også dette året, og vi deltok med en engasjerende småkryp-stand på Nasjonal skolehagekonferanse i oktober der også læringsheftene ble delt ut til interesserte lærere. Med økt nasjonal rekkevidde og stor lokal aktivitet fortsetter prosjektet å skape varig engasjement for de minste heltene i økosystemet vårt.

2025 var det siste året i den opprinnelige prosjektperioden på tre år, men en gledelig tildeling fra Sparebankstiftelsen DNB på tampen av året sikrer at vi nå kan bygge videre på suksessen i tre nye år (2026–2028).

Les gjerne mer om prosjektet på lahumlasuse.no/smakryp-smafolk/

INFORMASJONSBOKS

Prosjektleder:
Sigrid Bakken Døsvik
Finansieringskilde:
Sparebankstiftelsen DNB

POLLINATION

Etter at arbeidet med pollinatorskolen.no ble ferdig ble vi oppfordret av Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) til å søke midler til et enda større prosjekt med flere samarbeidspartnere. Vi kontaktet organisasjoner i Nederland og Hellas som raskt svarte at de ville være med i prosjektet. Tittelen er *PolliNation: Environmental education without borders*. Prosjektet er rimelig likt det som har blitt utformet i Pollinatorskolen, men alt materialet skal oversettes til gresk, nederlandsk og engelsk. Vi skal i tillegg lage ressurser for ungdomsskolen.

Det innovative rundt prosjektet og måten læringsressursene blir produsert på innebærer at det blir høy involvering av lærere, modulært og vi lager ressursene med et system som skal gjøre det enkelt for andre organisasjoner å få tilskudd til å oversette fra engelsk til egne språk. På denne måten kan vi gi et stort bidrag mot at norske og europeiske skolebarn får en jordnær, vitenskapelig korrekt og morsom introduksjon til naturvitenskap. Arbeidet startet siste kvartal i 2026 og skal vare helt frem til 2029. Det blir veldig spennende å følge prosjektet for å se hvordan det utvikler seg i månedene og årene som kommer.

INFORMASJONSBOKS

Prosjektleder: Sondre Brekkhus

Finansieringskilde: Erasmus+

UT Å TELLE INSEKTER

«Oppdrag: Ut å telle insekter» ble gjennomført som en del av #GrønnSuperdag, en nasjonal markering på Verdens miljødag 5. juni. Prosjektet har hatt som mål å inspirere barn i barnehager og skoler til å utforske og lære om pollinerende insekter, deres rolle i økosystemet og betydningen av biologisk mangfold.

Gjennom samarbeid med Grønt Flagg har vi utviklet og implementert et pedagogisk opplegg som kombinerer læring og praktisk kartlegging av insekter. Prosjektet inkluderte utvikling av en rekke ressurser, som PowerPoint-presentasjoner for undervisning, digitale og analoge skjemaer for artsregistrering, og spesifikke opplegg tilpasset både barnehager og skoler. Nytt i 2025 var utvikling av veileder for å tilrettelegge habitat både utenfor institusjonene og hjemme hos barna selv. For å styrke deltakernes kompetanse ble det også arrangert to webinarer, ett rettet mot skolelærere og ett mot barnehagepedagoger.

Årets gjennomføring har engasjert over 850 barnehager og skoler fra hele Norge. Barna har ved hjelp av enkle verktøy og instruksjoner kunnet observere og registrere ulike insektarter i nærmiljøet. For de yngste har målsetningen vært å skape glede og nysgjerrighet for insekter, mens eldre barn har fått innføring i artsidentifikasjon og lært om verdien av kartlegging og folkeforskning.

Prosjektet har vært en stor suksess, både når det gjelder deltakelse og måloppnåelse. Barna har ikke bare lært om insektenes betydning, men også utviklet en dypere forståelse for naturen rundt seg. Mange tilbakemeldinger fra lærere og pedagoger viser at prosjektet har vært et verdifullt bidrag til å øke barnas interesse for og kunnskap om biologisk mangfold. Prosjektleder gjennomførte to vandring med førskolebarn i barnehage på selveste GrønnSuperdag.

INFORMASJONSBOKS

Prosjektleder: Grønt Flagg og Monica Marcella Kjærstad

Finansieringskilde: Miljødirektoratet

HUMLEVANDRINGER OVER HELE LANDET

Humlevandringene er et lavterskel friluftstilbud som kombinerer naturglede med læring om humler og deres viktige rolle i økosystemet. I 2025 arrangerte La Humla Suse hele 38 humlevandring på tvers av landet, inkludert 15 i Botanisk Hage i Oslo og 23 på ni andre steder fra Trondheim til Kristiansand. Dette var åtte flere enn planlagt, takket være stor frivillig innsats. Totalt deltok rundt 430 personer, og arrangementene viste hvordan grønne byområder kan brukes til friluftaktiviteter for alle aldersgrupper.

For å sikre kompetanse og videreføring av humlevandringene ble det gjennomført hele tre instruktørkurs – ett i Oslo, ett i Trøndelag og ett i Kristiansand, der flere nye instruktører ble sertifisert. Disse kursene ga deltakerne kunnskap om humlenes biologi, pollinering og identifisering av arter, samt ferdigheter i å lede vandring.

Årets vandring hadde som mål å gi instruktørens egne entomologiske interessefelt mer plass. Vi arrangerte også i år humlevandring med tolketjeneste for hørselshemmede, som fikk svært god respons. Forsøk på å nå arabisktalende målgrupper gjennom samarbeid med lokale organisasjoner hadde begrenset effekt, men ga læring for fremtidig satsing.

Humlevandringene ble markedsført gjennom La Humla Suses nyhetsbrev, sosiale medier og samarbeid med Naturhistorisk museum, som inkluderte dem i sitt publikumsprogram. Vandringene i Oslo hadde jevnlig stor oppslutning, mens arrangementene i andre deler av landet viste hvordan lokalt engasjement kan skape varige tilbud.

Evalueringen viser at god markedsføring, kompetente instruktører og tilgjengelig utstyr er avgjørende for å lykkes med humlevandring. Det videre arbeidet vil vektlegge styrking av frivillighetsnettverket, økt markedsføring utenfor Oslo og videre utvikling av inkluderende friluftaktiviteter.

INFORMASJONSBOKS

Prosjektleder: Sondre Brekkhus

Finansieringskilde: Miljødirektoratet

JAKTEN PÅ RØDKNAPPSANDBIA I AKERSHUS OG ØSTFOLD

I juni og juli ble folkeforskningsprosjektet «Jakten på rødknappsandbia» gjennomført i Akershus og Østfold. Rødknappsandbia er en av våre mest truede solitære bier, kategorisert som kritisk truet (CR) på den norske rødlista, og er helt avhengig av vertsplanten rødknapp og sandfylt kulturmark for å overleve. Formålet med prosjektet var å øke kunnskapen om artens utbredelse gjennom aktiv medvirkning fra engasjerte borgere i de to fylkene.

Gjennom sommeren ble allmennheten mobilisert til å delta i kartleggingen. Det ble produsert innhold til sosiale medier, frivillige hang opp fysiske plakater, og det ble avholdt et eget webinar om arten. Her sto styreleder i La Humla Suse, Mikaela E. Olsen, for det faglige innholdet og delte nyttige tips for artsjakten. Prosjektet ble også koblet til «Den ville pollinatortellingen» gjennom suksessfulle arrangementer på Blaker Skanse og Fredriksten festning.

Innsatsen ga konkrete resultater da to ivrige folkeforskere oppdaget en helt ny lokalitet for arten i en privat hage i Mysen i Østfold, et funn som senere ble verifisert av fagfolk. Ved hjelp av god synlighet og digitale ressurser har prosjektet skapt økt bevissthet om rødknappsandbia, og publikum har lært å gjenkjenne både arten og dens spesifikke habitatkrav. I tillegg ble det gjort gjenfunn på kjente lokaliteter som Blaker Skanse i Lillestrøm og Fredriksten festning i Halden, noe som gir verdifull informasjon om bestandens tilstand over tid. Ved å kombinere frivillig engasjement med faglig ekspertise har prosjektet gitt ny og viktig kunnskap som er avgjørende for det videre arbeidet med å bevare denne sjeldne biearten.

SLÅTTEENG SOM NABO

Slåtteeng som nabo startet som et prosjekt der vi ønsket å sette rampelyset på alle de verdifulle slåtteengene rundt omkring i Oslo. Vi valgte ut to kjente lokaliteter av slåtteeng i ulike deler av byen, Godalsparken og Øvre Silkestrå, der vi holdt ett arrangement på hver lokalitet. Der snakket vi om engenes bakgrunn og biodiversitet og hvor viktige disse engene er for mangfoldet av insekter.

På arrangementene fikk deltagerne en god innføring i både kultur- og naturhistorien til norske slåtteenger før vi etterhvert beveget oss ut i enga og kikket på både fauna og flora. Frivillige fra Norsk Botanisk Forening bisto på arrangementene og bidro med verdifull plantekunnskap i formidlingsarbeidet under vandringene i enga.

Underveis i arrangementene ble det mer og mer tydelig hvor lite kunnskap folk flest hadde om disse engene. Mange var på forhånd frustrerte over at kommunen “ikke hadde råd til klippe” og dermed ikke var klar over hvorfor kommunen skjøtter slåtteengene som de gjør, eller hva som er bagrunnen for det.

INFORMASJONSBOKS

Prosjektleder: Sondre Brekkhus

Finansieringskilde: Oslo kommune ved Bymiljøetaten

HUMLER PÅ TUR

2025 var *friluftslivets år* og vi mottok midler fra miljødirektoratet for å gjøre ekstraordinære prosjekter i året som gikk. Her gikk vi inn i et samarbeid med Den Norske Turistforening (DNT). Samarbeidet gikk ut på at vi gjennomførte kurs for turledere og frivillige i Turboklubber og Barnas Turlag slik at disse frivillige kunne holde humlevandringer med barna i deres lokallag. Hvert av lokallagene fikk utdelt håver og samleglass. Vi endte opp med å holde fire kurs for fire landsdeler: Oslo, Bergen, Kristiansand og Ålesund.

Nå har lokallagene i disse fire landsdelene kunnskapen som skal til for å kunne holde humlevandringer på sine turer. Om de ikke har tid til å holde egne vandringer, har de i det minste utstyr og kunnskap som de kan ta med seg på ordinære turer slik at de kan dyrke nysgjerrighet hos barna som er på tur med dem.

INFORMASJONSBOKS

Prosjektledere: Sigrid Bakken Døsvik
og Emilie Risdal Danielsen

Finansieringskilder: Miljødirektoratet
og Østfold Fylkeskommune

INFORMASJONSBOKS

Prosjektleder: Sondre Brekkhus

Finansieringskilde: Miljødirektoratet

VERDENS KULESTE DAG

30. august 2025 var det tid for Verdens Kuleste Dag; en gratis aktivitetsdag for barn og unge på Akershus festning. Arrangementet tiltrakk seg rundt 30 000 besøkende, og mange av disse tok turen innom La Humla Suses aktivitetsområde, der de besøkende ble invitert til en rekke spennende og lærerike aktiviteter: Et unikt innblikk i humlenes verden ble presentert gjennom et levende humlebol, der humlene kunne observeres på nært hold via en monter. Barna fikk også muligheten til å dekorere humlebuttons i tre, som var en morsom måte å lære om ulike humlearter på. I en utfordrende og underholdende pollinatorløype fikk barna prøve å være sommerfugl eller bie, kle på seg vinger, og bevege seg gjennom løypa med ulike poster, der de blant annet skulle samle pollen og nektar. Området var dekorert med humlevennlige planter og fargerike bannere, noe som skapte en innbydende og inspirerende atmosfære.

Dagen ble en stor suksess, mye takket være et team av engasjerte formidlere fra La Humla Suse, ivrige barn og ikke minst et fantastisk vær denne dagen. Arrangementet bidro til å øke bevisstheten rundt pollinerende insekter på en engasjerende måte. Verdens Kuleste Dag har blitt en verdifull arena for formidling og kontakt med et stort publikum. Gjennom kreative og lærerike aktiviteter lykkes vi med å vekke interesse for humler og deres betydning, samtidig som vi skapte gode minner for barn og unge.

INFORMASJONSBOKS

Prosjektledere: Kidist Berie Tareke og Vibeke Vatne

Finansieringskilde:

Sparebankstiftelsen DNB

Fotografier denne siden: Mikaela Embla Olsen

Humlebille (øverst)

Hornmurerbie (til venstre)

Tistelbukk (i midten)

Storbladskjærerbie (øverst til høyre)

KARTLEGGING

Også i 2025 ble det gjennomført omfattende kartlegging/overvåking av pollinatorer i regi av LHS.

Prosjekter finansiert av Miljødirektoratet på kløverhumle (Romerike), rødknappsandbie (Aust-Agder, Telemark og Vestfold) og ildsandbie (Vestfold). Et prosjekt finansiert av Bess Jahres Stiftelse på seks arter av truede pollinatorer, med tre i tillegg til dem nevnt over her: lundgjøkhumble, gulstripet bjørneblomsterflue og praktdroneflue. Videre et prosjekt på å kartlegge pollinatorer i sådde blomsterfelt hos NIBIO Landvik i Grimstad kommune (finansiert av dem).

I denne gjennomgangen vil det være hovedvekt på rødlistearter og førstegangsregistreringer av spesielt humler og andre villbier i ulike kommuner.

Det ble både tidlig vår og tidlig sommer i 2025. Generelt en bra sesong for insekter, selv om som vanlig variasjon mellom steder og arter. Funnene under her er gjort av Roald Bengtson (RB) alene og sammen med andre. Det gjelder Østlandet (med Telemark) og Aust-Agder. Storparten av funnene er allerede tilgjengelige i Artsobservasjoner (og da også i Artskart). Se prosjektrapportene her:

Kartleggingsprosjekter i 2025 – La Humla Suse
<https://www.lahumlasuse.no/kartleggingsprosjekter-i-2025/>

Kløverhumle (EN): En dronning i Gardermoen-området (Ullensaker kommune) og noen funn i Nes kommune i Akershus. Ingen andre kjente funn av arten i Norge i 2025, og det til tross for mye leting på spesielt Romerike.

Slåttehumle (NT): Noen funn under arbeid med kløverhumle på Romerike i Akershus, og ny art for Gjerdrum kommune da (en arbeider på fremmedplanten blåusern). Norsk sentrekord for både arbeider og hann av arten på vingene i Nannestad kommune i Akershus den 10. september.

Lundgjøkhumble (VU): Nye lokaliteter for arten i Akershus og spesielt i Østfold, men ingen nye kommuner for den.

Alle de seks bildene på denne og følgende side ble tatt i forbindelse med de aktuelle prosjektene i 2025.

Kløverhumle
Foto: Roald Bengtson

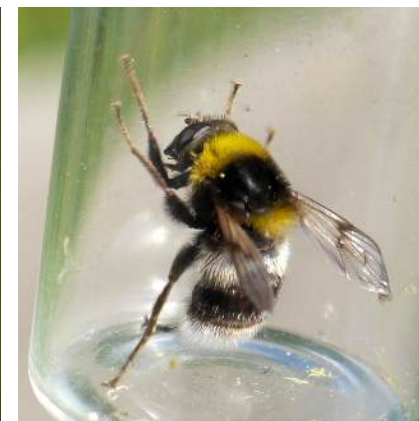
Lundgjøkhumble
Foto: Michael Hundeide

Rødknappsandbie
Foto: Vidar Selås

Ildsandbie
Foto: Michael Hundeide

Gulstripet bjørneblomsterflue
Foto: Eivind Krey Nitter

Prakt droneflue
Foto: Roald Bengtson

Rødknappsandbie (CR): Et godt år for arten i Aust-Agder med funn i samtlige fem kommuner der arten er påvist også tidligere, inklusive på en ny lokalitet i Arendal kommune langt unna andre av artens kjente lokaliteter. I Telemark kun gjenfunn i Kammerfoss-området i Kragerø kommune, og ingen funn i Vestfold. Dette til tross for mange fine habitater for arten også i disse to fylkene.

Ildsandbie (VU): Ingen funn i vårt prosjekt i Vestfold, men i fire nye kommuner for arten fordelt på to andre fylker: Rakkestad og Aremark i Østfold, samt Iveland og Valle i Setesdal i Aust-Agder. Dessuten hos NIBIO Landvik i Grimstad kommune. I tillegg ett av svært få funn gjennom all tid i kommunene Evje og Hornnes og Bygland i Aust-Agder. Roald Bengtson har nå første funn av arten i 16 kommuner.

Gulstripet bjørneblomsterflue (VU): Mange funn og noen nye kommuner for arten: Horten, Holmestrand og Larvik i Vestfold – samt Hurdal i Akershus og Midt-Telemark i Telemark (og ett av ytterst få funn av arten i hver av kommunene Hjartdal, Kviteseid og Skien i Telemark).

Prakt droneflue (VU): Ny for Nome kommune i Telemark.

Mørk messingblomsterflue (VU): Ny lokalitet i kommunene Arendal og Gjerstad i Aust-Agder.

Svartfottreblomsterflue (NT): Ny art for Horten kommune i Vestfold.

Ellers en del annet, men de fleste funnene representerer ikke prosjektarter: Et par funn av apollosommerfugl (NT) fordelt på kommunene Tokke og Kviteseid i Telemark. Mørk rutevinge (VU) ny for Drangedal kommune i Telemark. Tidligrekord for stor kålsommerfugl (LC) på vingene med et funn i Oslo kommune den 14. april, for klippeblåvinge (CR) på vingene med et funn i Halden kommune den 15. april og for heroringvinge (EN) på vingene med fire hanner på Brønnøya i Asker kommune den 16. mai.

Gresshumle (LC) rekordtidlig på vingene i Lillestrøm kommune den 12. april (en dronning på korsknapp). Trehumle (LC) på vinterblom i Botanisk hage på Tøyen i Oslo allerede den 6. mars. Flammesandbie (LC) hunn i Risør i Aust-Agder den 4. mai. Dagsvermer (LC) ny for Nannestad kommune i Akershus. Liten lakrismjeltsekkmøll (NT); funn nummer to i Ås kommune i Akershus.

Brunlibelle (LC) ny for Bykle kommune i Aust-Agder. Maturesvermer (LC) ny for Hjartdal kommune i Telemark. Sølvkåpe (LC) ny for Valle kommune i Aust-Agder. Humlebarskogblomsterflue (LC) ny for Nes kommune i Akershus. Stor droneflue (LC) og svartskjeggdroneflue (LC) nye for Løten kommune i Hedmark i Innlandet.

KURS/FOREDRAG

Organisasjonen har hatt mange kurs, foredrag og andre betalte oppdrag i 2025.

- Foredrag om insektvennlig hagebruk for innbyggere i Lier kommune.
- Praktisk kurs i etablering av blomstereng for innbyggere i Lier kommune.
- Foredrag om insektvennlig hagebruk for Lillestrøm kommune.
- Foredrag om insekters tilkobling til vann og vassdrag for Alnaelvas venner.
- Digitalt kurs om humler for synshemmede.
- Foredrag om polinerende insekter for Norsk Permakulturforening.
- Insekthotell på Naturhistorisk museum i Oslo.
- Humlevandring for Gjensidige AS i Botanisk Hage på Tøyen i Oslo.
- Lærerkurs om humler og andre ville pollinatorer i Asker kommune.
- Bidratt på jubileumet til Byparken i Kongsvinger kommune: Hatt opplegg om småkryp og blomstereng for barnehagebarn.
- Kristiansand: deltagelse i paneldebatt under «Grønn onsdag» ved Charlotte Hammer
- Askim rådhus: Sceneintervju av Asgeir Helgestad før visning av «Skal hilse fra Naturen» i samarbeid med Naturnettverket, Monica Marcella Kjærstad (+ stand med veileder for indikatorplanter/pollinatorhabitat på Østlandet)
- Foredrag for lærerstudenter NTNU, Monica Marcella Kjærstad
- Foredrag på Hagemessen i Lillestrøm

DIVERSE ANDRE AKTIVITETER

Utover prosjektarbeid og kurs/foredrag har vi også hatt en del aktiviteter av ulike slag:

- Innspill til "oppdragblomstereng", læringsressurser Naturvernforbundet Hordaland
- Rådgiving i enga for Holmensletta borettslag, i Oslo
- Restaurert plenareal til eng for Borettslaget Kollektivet, i Oslo
- Mini-humlekurs for Artsklubben i Bergen
- Humlevandring for Hole kommune på Steinssletta
- Deltakelse på Kick-off for Friluftslivets år 2025
- Hagemessen, 25.–27. april
- Kuslipp på Bygdøy i Oslo, 11. mai
- Den store hagefesten 2025, 24.–25. mai (Eidsvoll Verk)
- Deltatt, Kongsvinger Byparken 100 år
- Linderud gård, Oslo, humlevandring 24. mai
- Rosenes dag med gartneriet Bygdøy kongsgård 22. juni
- Befaring og utarbeidelse av skjøtselsplan Lillestrøm kommune
- Miljøfestivalen i Moss 31. august
- Skolehageseminaret i Østfold 16. september
- Samarbeidsmøter med BaneNor Eiendom
- Møte med Frivillighetssentralen Tøyen og Grønland om samarbeid
- Møte med Tøyen Unlimited
- Fagdag, ville pollinatorer, Stavanger
- Hagekurs, Lier kommune
- Deltakelse på Creative Future, konferanse om kreativt næringsliv, Nasjonalmuseet
- Nasjonal skolehagekonferanse 2025, 24. oktober
- Smultringfestivalen 2025, 8. november (NydalenFabrikker)
- Lansering av ny rødliste for naturtyper, 26. november (Klima-og miljødepartementet)
- Naturens julemarked, 7. desember (Sognsvann)

Foto: Bent Lindsetmo

Foto: Evar Kristoffer Olaussen

POLITISK PÅVIRKNINGSARBEID

I løpet av 2025 har La Humla Suse jobbet aktivt for å påvirke beslutningstakere og bidra til bedre vilkår for pollinerende insekter gjennom politisk engasjement og høringsinnspill.

Gjennom året har La Humla Suse arbeidet målrettet for å styrke politisk bevissthet rundt pollinatorers rolle i økosystemet og sikre bedre rammevilkår for naturmangfoldet i Norge.

- Sendt inn skriftlig og framført muntlig høringsinnspill til Statsbudsjettet for 2026. La Humla Suse leverte et innspill med bekymring for reduserte tilskudd til ivaretagelse av naturmangfoldet. Foreningen påpekte behovet for økte midler til skjøtsel og restaurering av leveområder og vern av naturområder. Det ble også lagt stor vekt på Tiltaksplan for ville pollinerende insekter. Da denne planen bare har 3 år igjen, er det et nyvalgt storting og regjeringen som må følge opp og innfri de gjenværende målene.
- Arrangert politikermøte – Vi inviterte flere stortingsrepresentanter til et arrangement ved statuen Moren i Bjørvika på Bienes dag, den 20. mai. Her ville vi diskutere høyt og lavt hvordan politikerne jobber med natursaker på Stortinget og hva som må til for å få bedre gjennomslag.
- Sendt ut informasjonskort med rødknappsandbie-pins til fylkespolitikere i hovedutvalg for samferdsel, klima og miljø i Østfold fylkeskommune, og til fylkesråd og andre politikere i Akershus fylkeskommune for å spre oppmerksomhet om den kritisk truede rødknappsandbia, i forbindelse med prosjektet “Jakten på rødknappsandbia i Akershus og Østfold”.

- Som et resultat av politisk påvirkningsarbeid over mange år, samt jevnlig dialog med Klima- og miljødepartementet, så har La Humla Suse nå blitt inkludert i mottakerlisten for grunnstøtteordningen “Tilskudd til naturfaglige organisasjoner” i Statsbudsjettet for 2026, hvor vi har fått avsatt 340.000 kr. Dette betyr at vi har mulighet til å søke støtte til drift i denne tilskuddsordningen, innenfor de avsatte rammene. En stor anerkjennelse for organisasjonen og en trygghet for videre drift og økonomi.

- Klima- og miljøministeren deltok på Den ville pollinatortellingen på Friluftshuset på Orre 3. august. Andreas Bjelland Eriksen løp etter sommerfugler som barn, og er fortsatt ivrig med håven. Denne rufsete sommerdagen bidro han til folkeforskning med humle- og sommerfuglfunn, i tillegg til å motivere de andre deltagerne.

TIL SLUTT

TAKK TIL

Vi ønsker avslutningsvis å rette en stor takk til alle engasjerte styremedlemmer, frivillige og medlemmer. La Humla Suse hadde ikke fått utrettet så mye som vi har gjort dette året uten dere. Vi setter stor pris på alle timene dere har lagt ned i kampen for å hjelpe humlene, og for all kunnskapen dere bringer inn i foreningen.

BLI MEDLEM

Hjelp oss å hjelpe humlene! Husk å betale medlemskontingenten, og spre ordet om medlemskap til venner og familie.

Ved å være medlem hos La Humla Suse er man en svært viktig støttespiller for humlene og de andre ville pollinatorene.

Innmelding gjøres enkelt på:
lahumlasuse.no/medlemskap

STØTT OSS

Du kan også gi et verdifullt økonomisk bidrag til vårt arbeid.

Ved å følge nettadressen over kan du også donere et valgfritt beløp eller bli fastgiver.

Alternativt kan du Vippse en gave til **#80900**

Ditt bidrag er viktig. Også som giver!

